

De oorsprong en onderhouding van het geloof

Samenvatting van de catechismuspraak over Zondag 25

dr. M. Klaassen,
zondag 8 september 2019
Hervormde Gemeente Arnhemuiden

Vraag 65: *Nu alleen het geloof ons aan Christus en aan al zijn weldaden deel geeft, waar komt dit geloof vandaan?*

Antwoord:

Van de Heilige Geest, die het geloof in ons hart werkt door de verkondiging van het heilig evangelie en het versterkt door het gebruik van de sacramenten.

Vraag 66: *Wat zijn sacramenten?*

Antwoord:

Sacramenten zijn heilige zichtbare tekenen en zegels, die God ingesteld heeft om ons door het gebruik daarvan de belofte van het evangelie nog beter te doen verstaan en te verzegelen.

Deze belofte houdt in dat Hij ons om het enige offer van Christus, aan het kruis volbracht, vergeving van zonden en eeuwig leven uit genade schenkt.

Vraag 67: *Hebben het woord en de sacramenten beide als doel ons geloof te wijzen op het offer van Jezus Christus aan het kruis, als de enige grond van ons heil?*

Antwoord:

Ja, want de Heilige Geest leert ons in het evangelie en bevestigt ons door de sacramenten, dat ons volkomen heil rust in het enige offer van Christus, dat voor ons aan het kruis gebracht is.

Vraag 68: *Hoeveel sacramenten heeft Christus in het nieuwe verbond ingesteld?*

Antwoord:

Twee, namelijk de heilige doop en het heilig avondmaal.

De oorsprong van het geloof:

- Het geloof groeit niet vanzelf in onze harten. Vandaar dat de Catechismus vraagt naar de bron ervan.
  - Vanwege de zonde is het onmogelijk dat we vanuit onszelf zouden gaan geloven.
  - Dat kunnen we niet en dat willen we niet.
  - Alleen door het voorafgaande vernieuwende werk van de Heilige Geest kan een mens tot geloof komen.
    - 'Uit genade bent u zalig geworden, door het geloof en dat niet uit u, het is Gods gave' (Ef. 2: 8)
  - Deze erkenning dat geloof genade is, is echter geen *excuus* om niet te geloven.
    - Geloof is een geschenk van God, maar de HEERE is ook een schenkend God.
- Hoe schenkt de Heere het geloof? Door de verkondiging van het heilig evangelie.
  - God maakt gebruik van middelen – en wij worden geroepen van die middelen gebruik te maken.

- Hoewel de Catechismus daar ook de sacramenten onder schaaft, ligt het primaat bij het Woord.
  - Mensen worden wedergeboren 'door het levende en eeuwig blijvende Woord van God' (1 Petr. 1: 23).
  - Dat onderstreept het gewicht van de prediking.
    - Prediking is niet alleen spreken over God, predikers spreken vooral *namens* God: 'hun lippen zijn Zijn lippen, hun mond is Zijn mond' (Calvijn).
- Wie de genademiddelen veronachtzaamt is een moordenaar van zijn ziel.
- Wie verlangt naar heilszekerheid, maar deze nog mist, moet niet wanhopen, maar volharden deze biddend te gebruiken.

De onderhouding van het geloof:

- Het geloof wordt gewerkt door het Evangelie en versterkt door de sacramenten.
  - Sacrament, hoewel geen bijbels woord, werd in de vroege kerk al spoedig gebruikt om Doop en Avondmaal te duiden.
  - Sacramenten zijn...
    - ...heilig, want door God ingesteld.
    - ...zichtbaar, want er wordt gebruik gemaakt van een zichtbaar, materieel element (brood, water, wijn). Het is een 'zichtbaar woord' (Augustinus).
    - ...tekenen, want ze verwijzen naar iets anders (n.l. Christus).
    - ...zegelen, want ze garanderen de echtheid en waarachtigheid van Gods belofte.
    - ...door God ingezet – daarom hebben we er maar twee (i.p.v. zeven zoals de RK-kerk)
  - De functie van het sacrament is 'om ons door het gebruik daarvan de belofte van het evangelie nog beter te doen verstaan en te verzegelen'.
    - Deze belofte 'houdt in dat Hij ons om het enige offer van Christus, aan het kruis volbracht, vergeving van zonden en eeuwig leven uit genade schenkt.'
  - De sacramenten helpen niet alleen om de belofte van het evangelie beter te verstaan, ze verzegelen deze belofte ook.
    - Het maakt de belofte van het evangelie heel persoonlijk voor de gelovige: Mijn lichaam dat *voor u* verbroken wordt.
    - God doet dit vanwege de zwakheid van het geloof:
      - '...zo dikwijls als gij van dit brood eet en van deze drinkbeker drinkt, zult gij daardoor als door een gewisse gedachtenis en pand, vermaand en verzekerd worden van deze Mijn hartelijke liefde en trouw jegens u...'
(Avondmaalsformulier).
  - Woord en sacrament hebben beide tot doel te laten zien dat 'ons volkomen heil rust in het enige offer van Christus' (antw. 67).
    - Hierbij is het Woord primair; de Heilige Geest *leert* ons in het evangelie en *bevestigt* ons door de sacramenten
    - Het sacrament fungeert als 'zegel' bij de akte van het Woord.
    - Je wordt niet zalig door deel te nemen aan het Avondmaal, maar door het Woord te geloven.
    - In de sacramenten schittert de goedheid van God. God wil ons daardoor voeden en sterken in het geloof opdat we tot zekerheid komen en 'dagelijks toenemen in het rechte geloof en in de zalige gemeenschap met Christus' (Avondmaalsformulier).